

Zemkopības ministrija

Latvijas meža nozares stratēģiskā attīstība Svarīgākie uzdevumi tuvākajā laikā

**Latvijas Mežu sertifikācijas padomes 2026. gada I pusgada kopsapulce
2026. gada 18. jūnijs**

Taisnīgs ES finansējums KLP un zivsaimniecībai:

Nodrošināt taisnīgu ES finansējumu lauksaimniecībai un zivsaimniecībai, pārstāvot šo nozaru intereses ES, kā arī nodrošinot to konkurētspējīgu attīstību.

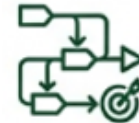
Deklarācijas 24 un 28 punkts

LVM pārvaldība un ilgtspējīga apsaimniekošana:

Valsts kontroles ieteikumu ieviešana un AS "Latvijas valsts meži" vidēja termiņa stratēģijas aktualizēšana.

Deklarācijas 45 punkts

Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādnes:

Pilnveidota valsts mežu pārvaldība un nodrošināta ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas politikas īstenošana.

Deklarācijas 45 punkts

Zemkopības ministrija

ES finansējums

- Meža ieaudzēšana, kopšana, aizsardzība
- Bojāto audžu atjaunošana
- N2000 ikgadējie maksājumi

Apjomi atbilstoši NEKP un situācijas prognozēm, maksājumi atbilstoši tirgus situācijai un inflācijas prognozēm

Starpministriju sarunas

Latvijas valsts mežu pārvaldības pilnveidošana un ilgtspējīga meža apsaimniekošana

Sagatavota aktualizētās Gaidu vēstules pirmā redakcija; notikušas 3 sanāksmes ar LVM par stratēģijas aktualizāciju, kas var turpināties pēc Gaidu vēstules saskaņošanas.

Sagatavota un nodota apstiprināšanai aktualizētā AS "Latvijas valsts meži" vidēja termiņa darbības stratēģija.

Ieviesti Valsts kontroles ziņojumā norādītie ieteikumi atbilstoši noteiktajam laika grafikam.

Darbs pie pārvaldes stiprināšanas (sakārtošanas): valdes priekšsēdētāja nominācijas jautājums (līdz septembrim). ZM iekšējās kapacitātes kapitālsabiedrību pārvaldībā stiprināšana.

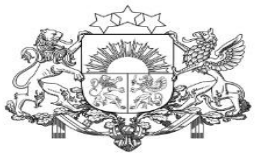
Līdz 2026. gada 1. augustam

Aktualizēts Meliorācijas konsultatīvās padomes sastāvs un nolikums, kā arī atjaunota tās darbība.

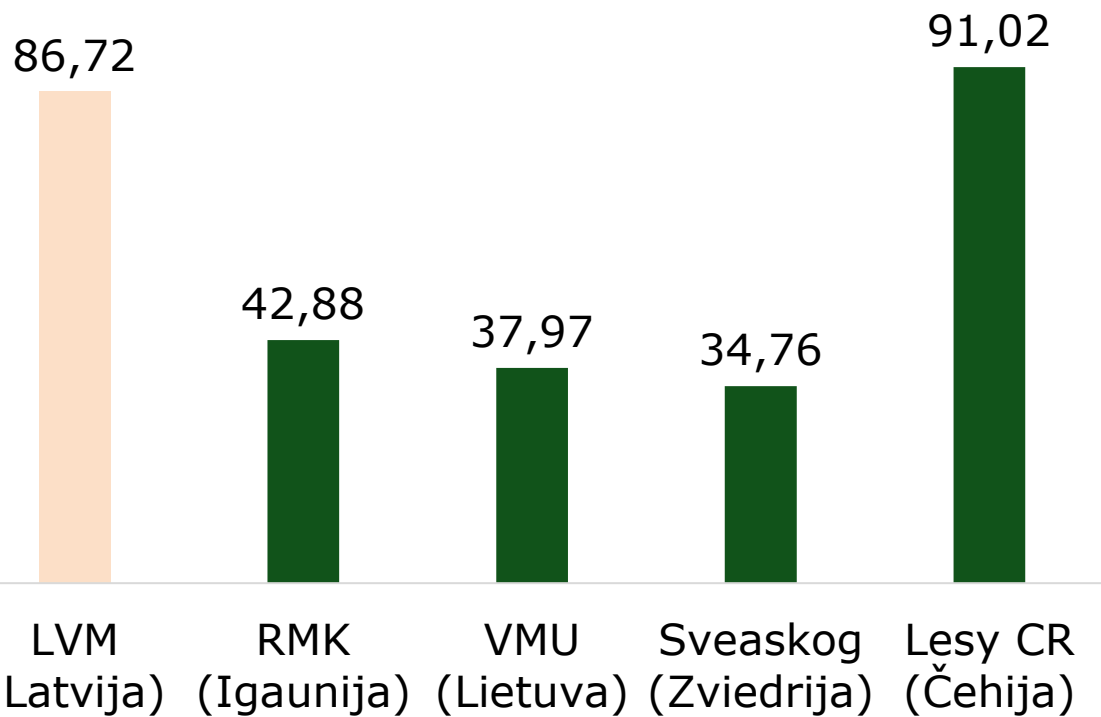
Veicināta ciešāka integrācija starptautiskajos procesos un organizācijās, izmantojot ESAO (OECD) un Forest Europe procesa vadības formātus.

Turpināt virzīt 26-TA-663 "Par Latvijas iesaistes stiprināšanu starptautiskos meža politikas un zinātnes sadarbības formātos un Forest Europe procesa vadību".

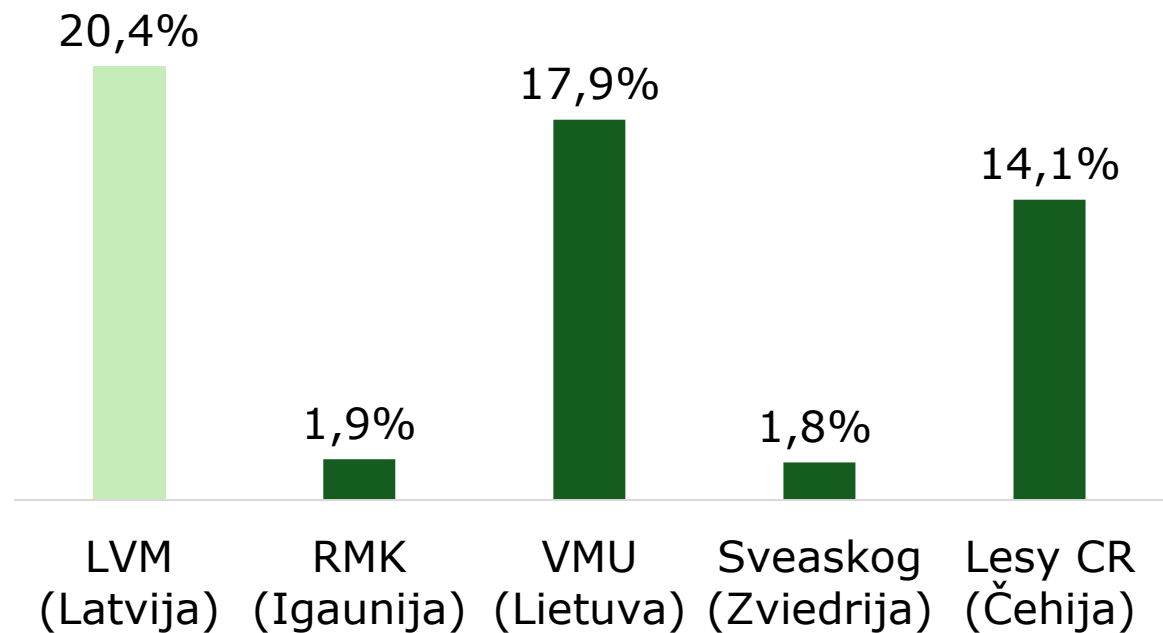
Zemkopības ministrija

Latvijas valsts meži: ekonomikas stūrakmens

Aprēķinātās dividendes + UIN (ja attiecas) iemaksai valsts budžetā) / meža platību ha, EUR/ha, 2024

Apakškokus, kurus var pastrādāt produktos Latvijā, LVM pārdod tikai uzņēmumiem, kuriem ir atbilstoša infrastruktūra

Koriģētā ROE 2024. gadā, %, 2024

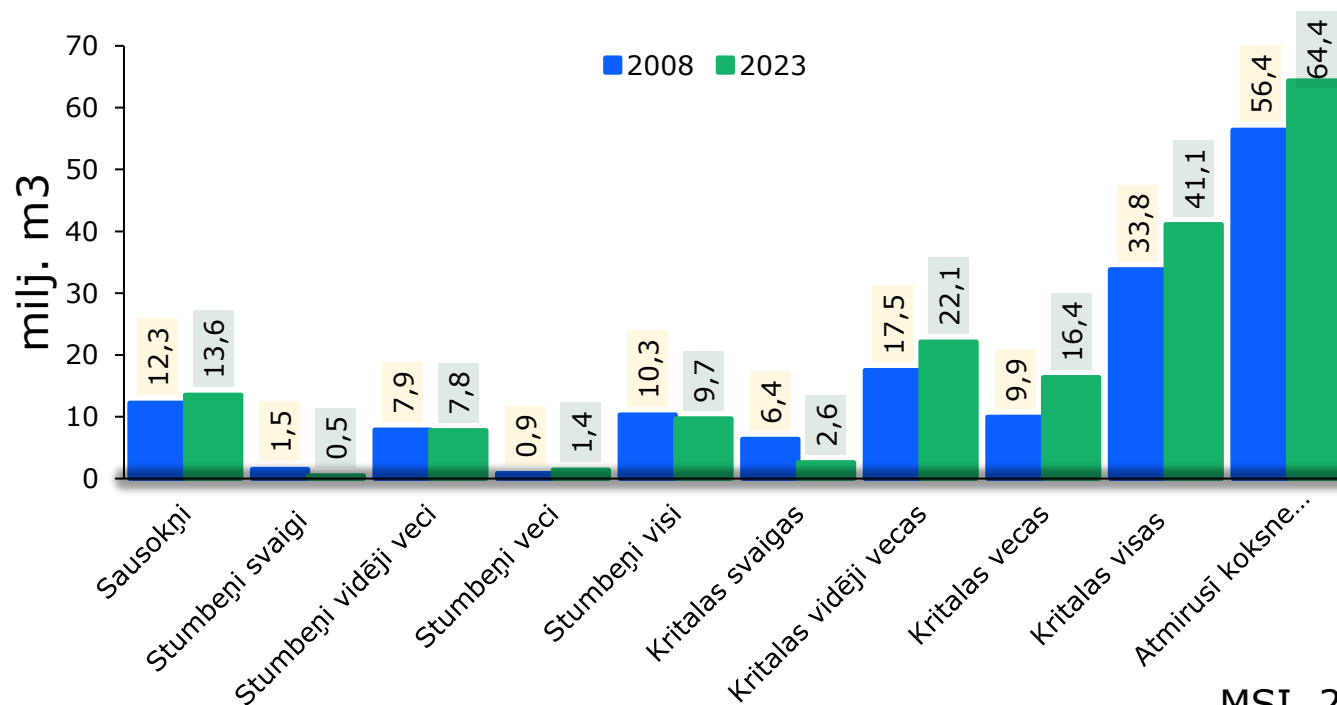

Zemkopības ministrija

Latvijas valsts meži: bioloģiskās daudzveidības stūrakmens

- 433 tūkst. ha LVM meža zemes ir velti tikai bioloģiskās daudzveidības uzturēšanai.
- Meža zemes platība dabai tuvāku mežsaimniecības modeļu attīstībai (**ārpus** īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām) 115,2 tūkst. ha
- Pieaugoša vecu mežu platība

Ļoti augsts atmirušās koksnes apjoms Latvijas mežos kopā

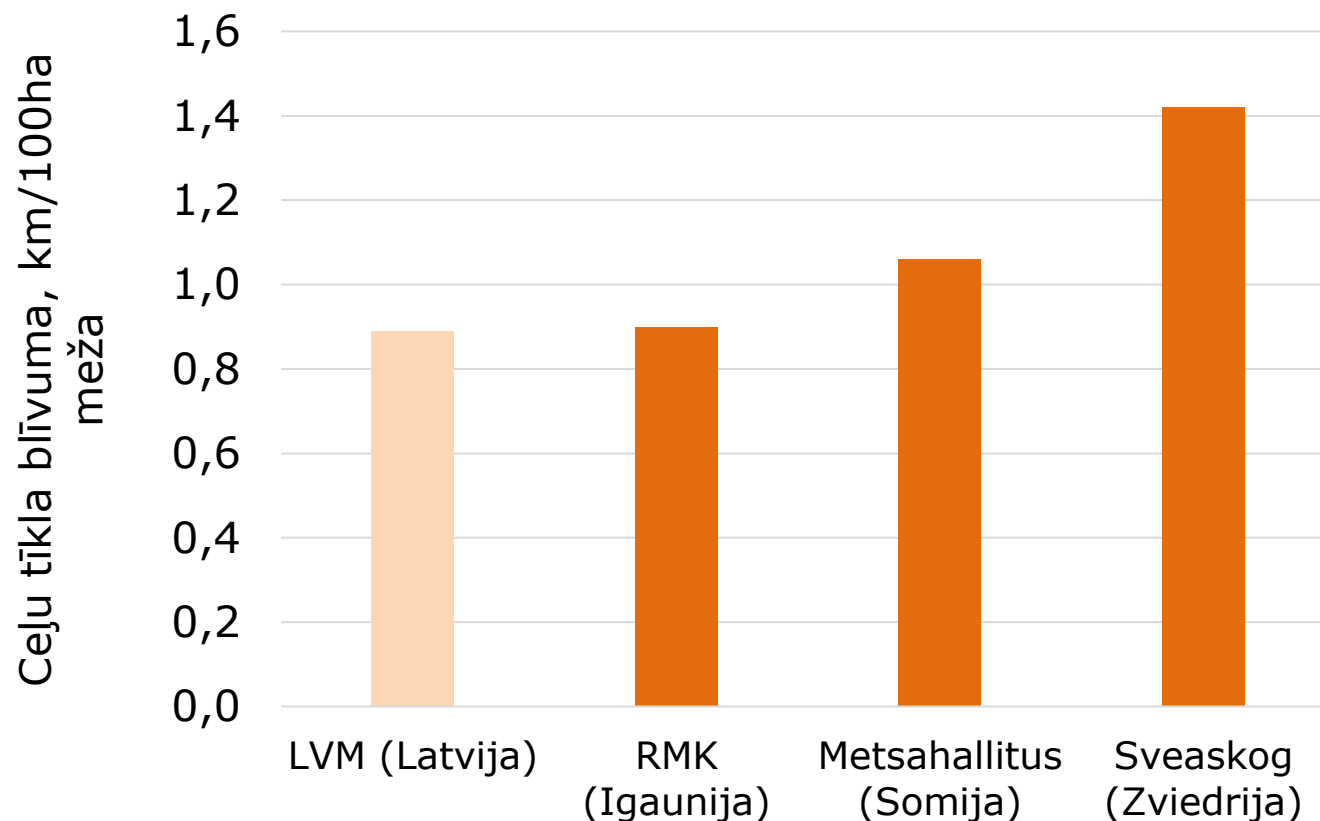

Zemkopības ministrija

Latvijas valsts meži: meža pieejamības un veselīgas rekreācijas stūrakmens

- LVM tūrisma un atpūtas vietu tīkls sastāv no vairāk nekā 300 objektiem visos reģionos
- LVM bezmaksas tūrisma vietu apmeklētāju skaits 2025. gadā – 460 tūkstoši, ar stabili pieaugošu tendenci
- Labāka piekļuve mežiem: LVM meža ceļi – 12 445 km, 95 tilti

Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādnes

Nozare 3 skaitļos

~20%

No kopējās Latvijas eksporta vērtības.

~7%

Nozares pievienotā vērtība no valsts IKP.

+37%

Augstāka pievienotā vērtība uz katru nozarē nodarbināto, nekā Latvijā vidēji.

Pamatnostādņu nepieciešamība:

- ✓ Nozare ilgstoši strādā bez vidēja termiņa politikas plānošanas dokumenta, tas kavē attīstībai būtisku normatīvo aktu pieņemšanu – Satversmes tiesas spriedums, Valsts Kontroles atzinums, Saeimas komisiju norādes.
- ✓ Nozīmīgs sabiedrības mandāts darbībai mežā, kas viegli pamanāma ikvienam un nozīmīgi ietekmē ainavu.
- ✓ Nozīmīga skaidrība, lai piesaistītu liela apjoma (700 milj. - 1,5 miljardi EUR) investīcijas mazvērtīgās koksnes pārstrādei – sektoram, kuram ir būtisks potenciāls paaugstināt pievienoto vērtību un novērst neapstrādātas koksnes izvešanu no Latvijas.
- ✓ Kokapstrādes uzņēmumu bruto kapitālieguldījumi (iekārtas, ēkas, u.c., neskaitot darījumus ar mežu) šīs Saeimas darbības laikā jau ir sasnieguši 1,5 miljardi EUR. Tātad nozare ir gatava investēt, taču tālākus ieguldījumu bremzē skaidras valsts nostājas (Pamatnostādņu) trūkums.

Zemkopības ministrija

Norise

- Nodrošināta sākotnējā publiskā apspriešana (15.11.)
- Uzsākts SIVN process
- Noslēdzas pētījumi, kas būtiski Vides pārskata sagatavošanai (31.01.)

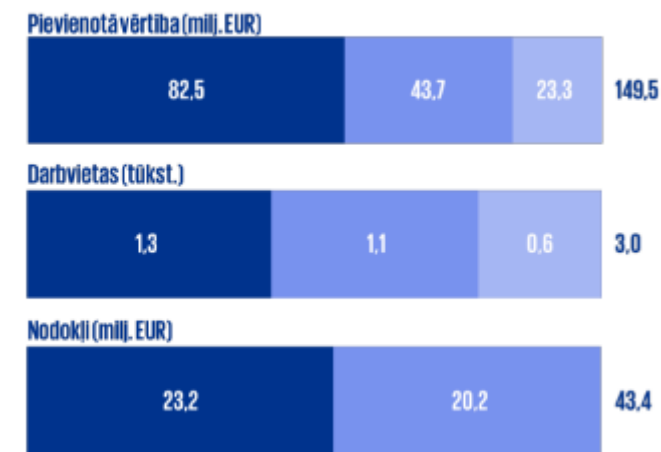

- LVKĶI
- LVMI Silava
- LBTU
- LU
- KPMG

Izvēļu cena

1 milj. m³ izmaiņu mežizstrādes apjomos ietekme uz meža nozares radīto tiešo, netiešo un saistīto bruto pievienoto vērtību, darbvietām un nodokļiem gan Latvijā, gan Latvijā un ārzemēs

Izmaiņas mežizstrādes apjomos:

■ Tiešā ■ Tiešā, netiešā un saistītā Latvijā ■ Tiešā, netiešā un saistītā Latvijā un ārzemēs

Lai panāktu vislielāko iespējamo sabiedrisko koplabumu (ekonomisko, oglekļa piesaistes, rekreatīvās vērtības, bioloģiskās daudzveidības) – nepieciešama elastīga, uz datiem balstīta telpiskā stratifikācija, ieviešot meža galvenā apsaimniekošanas mērķa proporcionālā sadalījuma 70%-20%-10%

Zemkopības ministrija

Norise

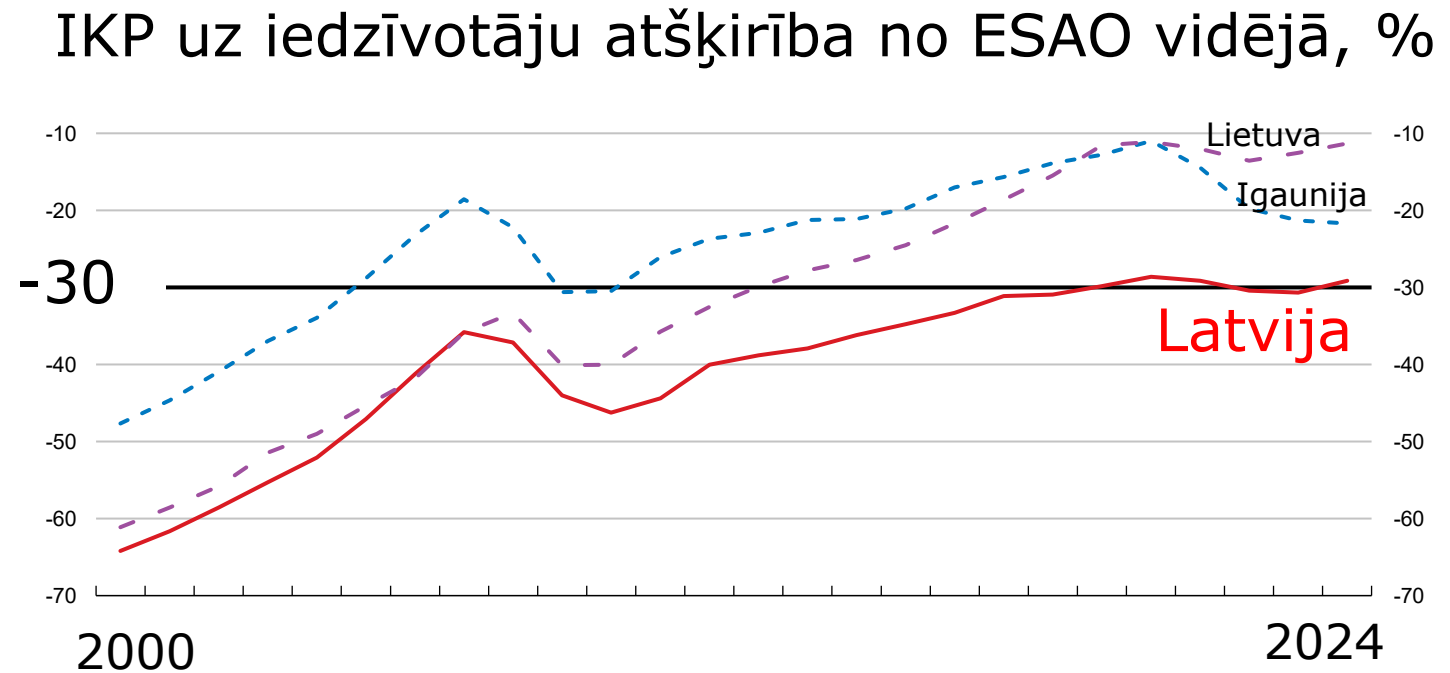
- Notiek konsultācijas ar sākotnējā publiskā apspriešanas viedokļu sniedzējiem.
- Līdz 27.07. - stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējumā (atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 157) paredzēto Vides pārskata sabiedrisko apspriešanu un sagatavot apspriežu rezultātu apkopojumu
- Līdz 14.08. - VVD iesniegts precizēts Vides pārskats atbilstoši sabiedriskās apspriešanas rezultātiem
- TAP

Zemkopības ministrija

Pamatnostādņu rīcības virzieni un mērķi

- ✓ Dokumenta mērķis ir veicināt meža nozares, kas ietver gan meža audzēšanu, gan tās gala rezultātu efektīvu pielietojanu (NACE 2 A02, C16, C17 un C31), attīstību
- ✓ Pamatnostādnēs ņemts vērā, ka eksistē citi stratēģiskās plānošanas dokumenti, cenšoties tos nedublēt
- ✓ Meža dabas kapitāls ir meža ekosistēma kā dabas aktīvs, kura struktūra un stāvoklis nosaka tās ilgtermiņa spēju nodrošināt koksnes, klimata regulācijas, bioloģiskās daudzveidības, ūdens regulācijas un citus izmantotos ekosistēmu pakalpojumus.

OECD, 2026

Zemkopības ministrija

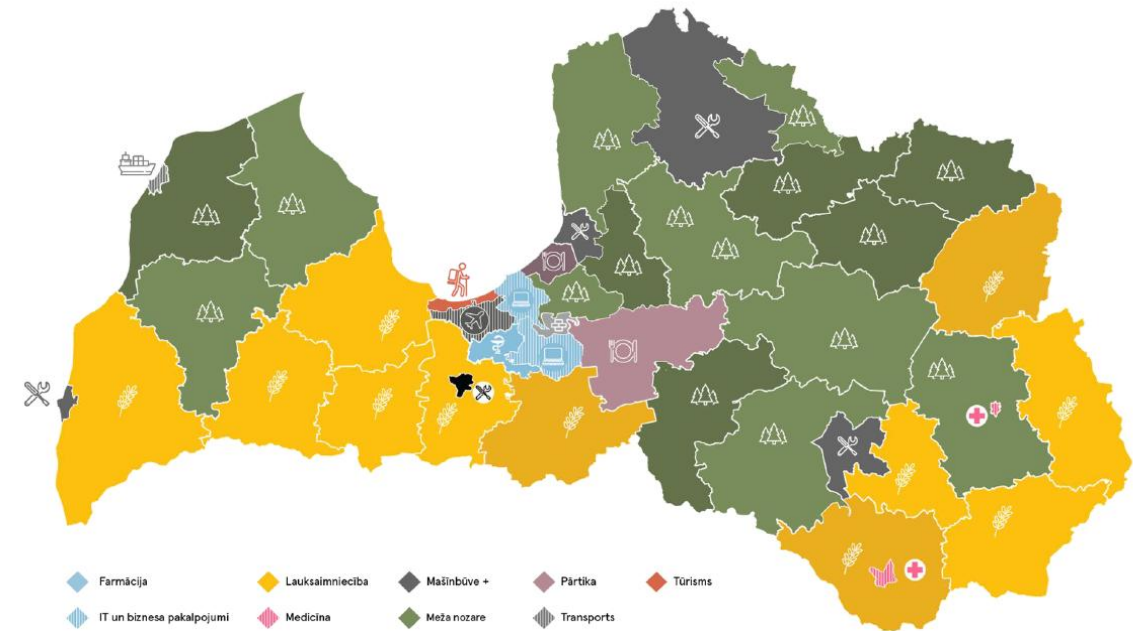
Pamatnostādņu rīcības virzieni un mērķi

- ✓ Atslēgas vārdi: adaptācija, atjaunošana, konkurētspēja, dinamiskā dabas aizsardzība
- ✓ Pamatnostādnēs ņemts vērā, ka pieaug pieprasījums pēc atjaunojamā resursa un bioekonomikas pamata – koksnes. Eiropas Savienībai jābūt pašpietiekamai šī resursa nodrošināšanā, ne tikai lai īstenotu drošības un ekonomikās izaugsmes, bet arī bioloģiskās daudzveidības mērķus.

Latvijas ekonomikas krāsas

Luminor

Novadu specializācijas karte. Ja nozare veido >50%, tumšāks tonis

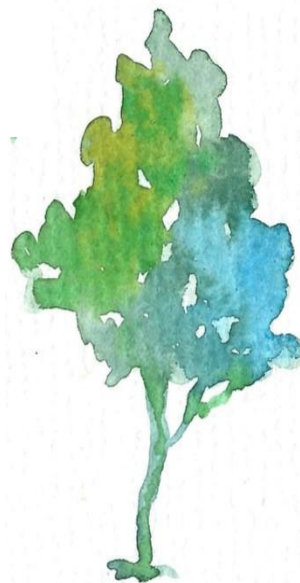

Zemkopības ministrija

Meža politikas mērķis ir meža un meža zemju ilgtspējīga (nenoplicinoša) apsaimniekošana, lai veidot sakoptu, neatkarīgu un pārtikušu Latviju.

Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana

Klimata pārmaiņu un šo pārmaiņu negatīvās ietekmes gan uz cilvēku sabiedrību, gan bioloģisko daudzveidību, mazināšana

Pielāgošanās klimata pārmaiņām (adaptācija)

Bioekonomikas pastāvēšanas nodrošināšana:
nozares devums tautsaimniecībā un sabiedrības labklājībā

Nodrošināt meža adaptāciju un noturību pret klimata pārmaiņām, bioloģisko daudzveidību, paaugstināt meža devumu klimata pārmaiņu mazināšanā un ilgtspējīgi palielināt meža ražību un ienākumus no tā

Zemkopības ministrija

Pamatnostādņu rīcības virzieni un mērķi

- 1. Latvijas mežu apsaimniekošana ir ilgtspējīga un starptautiski atzīta**
- 2. Latvijas meža nozares produkcija ir konkurētspējīga, ar augstu pievienoto vērtību un atbilst klienta vajadzībām**
- 3. Meža un saistīto nozaru attīstībai ir atbilstošs izglītības un zinātniskais potenciāls un cilvēkresursu prasmju līmenis**

Papildus sabiedrības viedokļa monitorings

- ✓ Latvijas meža nozares koksnes produkts, nonākot pie ārpus nozares pircēja, ir pieaudzis vērtībā vismaz 12 reizes.
- ✓ Latvijas meža nozarē pievienotā vērtība uz darba vietu dubultota.
- ✓ Latvijas mežaudžu ražība ir palielināta par 25% (jaunizveidotās mežaudzēs).
- ✓ Primārajam mērķim bioloģiskās daudzveidības uzturēšana atvēlēti līdz 30% meža teritorijas, no kurām līdz 10% stingri aizsargātas.

Sasaiste ar Nacionālo dabas atjaunošanas plānu

Zemkopības ministrija

Pamatnostādņu rīcības virzieni un mērķi

- Nav sagaidāmi vienkārši risinājumi, mērķi var būt/ir savstarpēji konfliktējoši

Izvēlēti risinājumi, kuri nodrošina:

- ilgtermiņa rezultātu (*esam pietiekami gudri, lai spētu modelēt*);
- faktiski rezultātu (*nevis rezultātu uz papīra*);
- nacionālajai tautsaimniecībai piemērotu rezultātu
- atbilst Valdības rīcības plānam

Zemkopības ministrija

Instrumenti mērķa sasniegšanai

Rīcībpolitiku izmaiņas šādos jautājumos:

- Mežkopība: atjaunošanas veids, koku sugas, biežums, telpiskais izvietojums, jaunaudžu kopšana, aizsardzība, apsardzība, augsnes ielabošana
- Meža infrastruktūra: objektu grupa, veids, apjoms (uzturēšana, ierīkošana, darbības apturēšana), telpiskais izvietojums
- Mežizstrāde: apjoms, sadalījums pa ciršu veidiem, telpiskais izvietojums

Ārējās norises

- VARAM - Nacionālais dabas atjaunošanas plāns
  - a) būtisks sociālekonomiskās ietekmes novērtējums, lai paredzētu pārdomātus un nepārspīlētus (izpildāmus) darbus
  - b) būtiski ierakstīt, kāda ir kopējā biotopu platība, kura nekad (NEKAD) vairs nemainīsies – mēs varam sasniegt uzlabojumus tikai tad, ja ir skaidrs, kādā plātībā jāveic uzlabojumi, nevis nepatraukti nāk klāt jaunas platības, kur «varētu būt» (potenciālie) zālāju biotopi vai meža biotopi

Latvijas Banka - Vadlīnijām dabas daudzveidībai nelabvēlīgās un labvēlīgās saimnieciskās darbības identificēšanai

- a) būtiski pārsniedz tās prasības, kuras mums (lauksaimniekiem un mežsaimniekiem) uzliek Taksonomijas regula, vai kuras tiek prasītas, piemēram, lai uzņēmums sertificētos pēc Taksonomijas regulas prasībām un varētu pretendēt uz zaļajām investīcijām
- b) nav saprotama LB nostāja – lūgums aicināt LB prezidentu uz sarunām ar ministru un nozaru pārstāvjiem

Zemkopības ministrija

- Vadlīnijas ir praktisks instruments, kas sniedz iespēju kredītiestādēm sistēmiski novērtēt, vai klienta saimnieciskā darbība veicina vai apdraud dabas daudzveidības saglabāšanu Latvijā

Vadlīnijas | Maijs 2026

Vadlīnijas dabas daudzveidībai
nelabvēlīgās un labvēlīgās saimnieciskās
darbības identificēšanai

<https://www.bank.lv/aktualitates-banklv/zinas-un-raksti/jaunumi/17658-izstradatas-vadlinijas-dabas-daudzveidibai-labveligas-un-nelabveligas-saimnieciskas-darbibas-identificesanei>

Zemkopības ministrija

Piemērs

Labvēlīgi: ES nozīmes biotopu un citu bioloģiski augstvērtīgu teritoriju kartēšana un aizsardzība (>10% kopplatības).

Nelabvēlīgi:

- Pārbaudīt, vai teritorija (pēc kadastra numura) ir atzīmēta Dabas aizsardzības pārvaldes datubāzē "Ozols" kādā no šiem slāņiem: "ĪA biotopi (laukumi)"; "ĪADT Dabas pieminekļi"; "Aizsargājamo sugu dzīvotnes".
- Ja teritorija atzīmēta un mežistrāde plānota, pieprasīt klientam Dabas aizsardzības pārvaldes atzinumu, vai plānotā mežistrāde norit biotopu un sugu apsaimniekošanas plānu ietvaros.
- Ja klients nevar šādu atzinumu iesniegt - ....tad uzskatāms, ka saimnieciskajai darbībai ir nelabvēlīgas sekas dabas daudzveidības saglabāšanā.

Zemkopības ministrija

Piemēri

Labvēlīgi: **mežizstrāde** un jaunaudžu kopšana nenotiek putnu ligzdošanas laikā no 1. aprīļa līdz 30. jūnijam.

Labvēlīgi: saglabāti lieli un veci koki un koki ar mikrodzīvotnēm
Kā un kur pārbaudīt?

- Klients iesniedz informāciju – pašapliecinājumu –, vai izcirtumā ir saglabāti **vismaz 25 ekoloģiskie koki un 25 m³ atmirusī koksne**.
Ja ir, tad uzskatāms, ka saimnieciskajai darbībai ir labvēlīgas sekas dabas daudzveidības saglabāšanā.

Labvēlīgi: Pēc galvenās cirtes veicināta meža dabiskā atjaunošanās

Labvēlīgi: Ir FSC kontrolētās koksnes sertifikācija.

Zemkopības ministrija

Vai līdz šim nebija nekā?

- Paneiropas meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas kritēriji un indikatori
- Brīvprātīgās meža sertifikācijas: PEFC, FSC, ISO 14001 u.c.
- Taksonomijas regula un CSRD (Korporatīvās ilgtspējas ziņu sniegšanas direktīva) ir savstarpēji cieši saistītas un veido vienotu Eiropas Savienības ilgtspējīgas ziņošanas sistēmu:
- Taksonomijas regula nosaka kritērijus, kuri uzņēmumi un saimnieciskās darbības ir uzskatāmas par ilgtspējīgām.
- ES regulējums jau skaidri definē tehniskās pārbaudes kritērijus bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzībai (*EU Taxonomy compliance assessment report*)
- CSRD direktīva nosaka noteikumus un standartus tam, kā šī informācija jāapkopo, jāstrukturē un jāatklāj uzņēmuma gada pārskatā.

ES regulējuma par ilgtspējīgu
ieguldījumu veicināšanu
ietekmes izvērtējums uz
lauksaimniecības nozari

Autori:

Alberts Auziņš, Ieva Leimane, Astra Varika, Viktors Bobovičs

2025.gada novembris

Zemkopības ministrija

Ko darīt? Priekšlikums: aicinām Latvijas Bankas vadību un atbildīgos ekspertus uz trīspusēju tikšanos ar Zemkopības ministrijas un nozares organizāciju pārstāvjiem

- Vadlīniju mērķi un ietekmes izvērtējums: gūt skaidrību par Vadlīniju juridisko statusu un to praktisko piemērošanu komercbanku kredītpolitikā, kā arī uzzināt, vai pirms to apstiprināšanas ir veikts sociālekonomiskās ietekmes izvērtējums Latvijas lauku reģionu uzņēmējdarbībai un tautsaimniecībai kopumā
- Kritēriju metodika un pamatotība: metodoloģiskā bāze, uz kuras pamata noteiktas specifiskas prasības un to atbilstību reālajai Latvijas dabas un saimnieciskajai specifikai.

Zemkopības ministrija

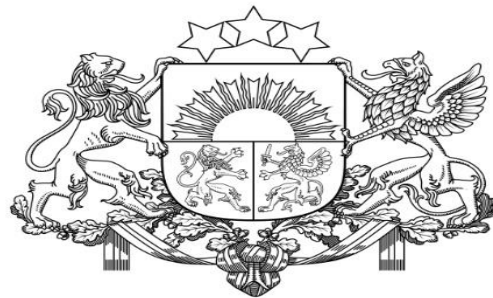
24-TA-2384 - Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumos Nr. 935 "Noteikumi par koku ciršanu mežā"

- Grozījumos šobrīd atstāti TIKAI tie punkti, kas ir saskaņoti gan ar visām ministrijām, gan NVO – tātad nav indikāciju par negatīvu ietekmi uz vidi
- Viens no būtiskajiem aspektiem ir vienkāršota kārtība, kā var cīnīties ar egļu astoņzobu mizgrauzi. Šī kukaiņa izlidošanas sezona sāksies jūnijā!
  - a) iepriekšējos gados bija ārkārtas situācija un bojājumus izdevās būtiski samazināt šī kukaiņa radītos bojājumus;
  - b) svarīgi, lai neļaujam bojājumu apjomam atgriezties! - pasākumi iestrādāti noteikumos
- Grozījumiem ir ievērojam ietekme uz birokrātijas mazināšanu. Atsevišķus to punktus jau ir akceptējusi arī Birokrātijas mazināšanas rīcības grupa. Bet, protams, loģiskāk ir pieņemt visu punktu kopumu

Citi MK noteikumu grozījumi

- 25-TA-358 – Grozījumi "Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža" (Birokrātiskā sloga mazināšana. VSS saskaņots, atlikušie 2 punkti tiek saskaņoti ar ministrijām)
- 24-TA-2387 - Grozījumi "Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi« (Birokrātiskā sloga mazināšana. Ar ministrijām saskaņots. VSS saskaņots. NVO iebilst. Saskaņā ar Valsts Kancelejas uzdevumu jāiesniedz atkārtoti)
- 25-TA-1400 - Grozījumi "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu" (Ir saskaņots ar ministrijām bez iebildumiem. NVO iebilst. Saskaņā ar VK uzdevumu jāiesniedz atkārtoti.)
- 25-TA-2724 - Konceptuālais ziņojums "Par meža ugunsapsardzības un ugunsdzēsības funkciju nodrošināšanu valsts un privātajos mežos Latvijā" – nepieciešams ministra konceptuāls viedoklis. Būtiski FM un VK iebildumi par ietekmi uz budžetu.
- 26-TA-41 - Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 29. septembra noteikumos Nr. 605 "Medību saimniecības attīstības fonda nolikums". Saskaņošanā ar ministrijām. Atzinumu iesniegšanas termiņš - 02.06.2026.

Zemkopības ministrija

MEŽA
ATTĪSTĪBAS
FONDS

Paldies!